

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4784/2020
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА, из ..., чији је пуномоћник Александар Бусарац, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Бригита Батавељић, адвокат из ..., ради измене одлуке о поверавању и издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 228/20 од 23.06.2020. године, на седници одржаној 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 228/20 од 23.06.2020. године у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 985/18 од 23.10.2019. године исправљена решењем истог суда П2 985/18 од 08.04.2020. године, у ставу другом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 985/18 од 23.10.2019. године исправљеном решењем истог суда П2 985/18 од 08.04.2020. године, ставом првим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1636/13 од 21.11.2014. године у тачки 2 изреке у делу који се односи на мал. ВВ тако што је утврђено заједничко вршење родитељског права над мал. ВВ, ЈМБГ ..., а као пребивалиште мал. ВВ утврђено је пребивалиште оца АА у ..., док је у погледу мал. ГГ пресуда у тачки 2 изреке остала на правној снази. Ставом другим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1636/13 од 21.11.2014. године у тачки 3 изреке у делу који се односи на мал. ВВ тако што је укинута обавеза тужиоца АА да доприноси издржавању мал. сина ВВ износом од 20% од своје зараде умањене за порезе и доприносе почев од 11.08.2017. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док се ово право не измени или укине, док је у погледу доприноса од 20% од своје зараде умањене за порезе и доприносе за мал. ГГ пресуда у тачки 3 изреке остала на правној снази. Ставом трећим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1636/13 од 21.11.2014. године у тачки 4 изреке тако што је укинута у делу који се односи на лични однос мал. ВВ и оца, тужиоца АА, док је у погледу личног односа мал. ГГ са оцем АА пресуда у тачки 4 изреке остала на правној снази. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 228/20 од 23.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене, и првостепена пресуда са исправком потврђена у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда са исправком у ставу другом изреке и у ставу четвртм изреке - решење о трошковима поступка, тако што је измењена пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1636/13 од 21.11.2014. године у тачки 3 изреке и укинута обавеза тужиоца да доприноси издржавању мал. сина ВВ износом од 20% од своје зараде умањене за порезе и доприносе почев од 23.10.2019. године, као дана пресуђења, па убудуће док се ово право не измени или укине, док је у преосталом делу наведена пресуда остала на правној снази и одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побитану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом на коју се у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Крагујевцу, П2 1636/13 од 21.11.2014. године, разведен је брак између тужиоца АА из ... и тужене ББ из ..., а заједничка деца, мал. ВВ, рођен ...2002. године и мал. ГГ, рођена ...2009. године, поверени су мајци, овде туженој, на самостално вршење родитељског права. Тужилац је обавезан да на име доприноса за издржавање малолетне деце издваја сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, укупно 40% од своје месечне зараде, за оба детета, путем административне забране. Наведеном пресудом уређен је и начин виђања малолетне деце са оцем, овде тужиоцем. Мал. ВВ је дана 08.08.2017. године, напустио кућу своје мајке и отишао код оца, наводећи да жели да живи код њега, револтиран тиме што је мајка хтела њега и сестру да води код свог вереника на славу. Од наведеног дана мал. ВВ живи код оца у ..., где је очев центар животних активности. Временом је поново успоставио контакт са мајком, прихватио њеног новог партнера, тако да свакодневно одлази код мајке где одржава хигијену гардеробе и проводи време са сестром ГГ за коју је емотивно везан. На основу налаза и мишљења Центра за социјални рад „Солидарност“ Крагујевац, извештаја Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ и обавештења Саветовалишта за брак и породицу, утврђено је да је у најбољем интересу мал. ВВ да родитељи заједнички и споразумно врше родитељско право, имајући у виду чињеницу да је мал. ВВ, који има 17 година, изразио жељу да проводи време код оба родитеља онако како се договоре и да се родитељи о њему заједнички брину, а оваква жеља је израз његовог слободног размишљања, при чему је навео адресу оца у ... као жељену адресу пребивалишта.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, руководећи се најбољим интересом детета у поступку остваривања заштите права, сагласно одредби члана 6. став 1. Породичног закона, с обзиром да је мал. ВВ способан

и интелектуално компетентан да разуме поступак који се води пред судом, сагледа последице својих одлука и самостално одлучи са којим ће родитељем живети, с обзиром на календарски узраст од 17 година, применом одредби чланова 61. став 4, 65. став 3. и 75 став 2. Породичног закона одлучили да родитељи заједнички врше родитељско право над мал. ВВ, да адреса пребивалишта детета буде адреса пребивалишта оца у ... и да одржавање личног односа између детета и родитеља функционише на начин како то мал. ВВ жели. Међутим, другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда у погледу тренутка када је престала обавеза тужиоца да издржава мал. ВВ, због чега је преиначио првостепену пресуду у овом делу, указујући да је заједничко вршење родитељског права над мал. ВВ одређено првостепеном пресудом почев од 23.10.2019. године и да се у том смислу обавеза тужиоца АА да доприноси издржавању мал. сина ВВ не може укинути са даном подношења тужбе, како је то учинио првостепени суд, већ са даном доношења пресуде 23.10.2019. године, а укидање обавезе издржавања почев од дана подношења тужбе не би било ни у најбољем интересу детета као примаоца издржавања.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да је приликом доношења другостепене одлуке у преиначујућем делу материјално право погрешно примењено.

Сагласно члану 67. и 68. став 1. и 2. Породичног закона, право и дужност родитеља је да се старају о деци, док према члану 73. истог закона родитељи имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним овим законом, што значи да дете има право на издржавање од оба родитеља, што је прописано и одредбом члана 154. став 1. ПЗ

Врховни касациони суд налази, с обзиром на напред цитиране законске одредбе, да тужилац код кога се мал. ВВ преселио пре подношења тужбе, што је учињено неспорним током поступка, свакако има обавезу издржавања свог малолетног детета, али да је обавеза тужиоца да издржава малолетно дете ВВ, у смислу доприноса одређеног ранијом правноснажном пресудом, престала даном подношења тужбе у овој правној ствари. Ово стога што када суд донесе одлуку о поверавању детета једном од родитеља, истовремено мора да одлучи и о доприносу другог родитеља издржавању детета, како је и одлучено ранијом правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 1636/13 од 21.11.2014. године, али код измењеног фактичког стања и утврђене чињенице да је дете прешло да живи код оца 08.08.2017. године, пре подношења тужбе, то је по оцени овог суда, испуњен услов за престанак обавезе дужника издржавања за давање издржавања у висини судском одлуком утврђеног доприноса издржавања и то са даном подношења тужбеног захтева по сили закона. Тачно је да су странке – родитељи у овом поступку постигли споразум о заједничком вршењу родитељског права, који је потврђен првостепеном пресудом, али како је утврђено да се мал. ВВ пре подношења тужбе преселио код оца, где је и остао да живи до окончања поступка, повремено одлазећи до мајке и сестре, због чега је и постигнут споразум о пребивалишту детета на адреси код оца, то даном подношења тужбе престаје обавеза тужиоца установљена ранијом правноснажном пресудом. У ситуацији где је малолетно дете поверено једном родитељу на чување и васпитање, обавеза другог родитеља на плаћање доприноса за издржавање настаје од дана постављеног захтева за издржавање у парници, тако да се иста обавеза укида када престану разлози који су довели до заснивања те обавезе, односно даном подношења захтева за укидање,

јер је управо у најбољем интересу детета да родитељ код кога живи има довољно средстава за његово издржавање и подмирење свих потреба.

С обзиром на изнето, одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић